

labod

leto XV.

Novo mesto, 7. marca 1989

številka 4

glasilo delovne organizacije labod tovarne oblačil novo mesto

ob prazniku

Letošnji praznik podjetja praznujemo v izrazito težkih gospodarskih in političnih razmerah v državi, ki terjajo od nas konkretne opredelitve. Znotraj gospodarskih zaostrovanj ima tekstil še posebno težak položaj, saj je lani, na primer, delavec v tekstilu zaslužil mesečno 69 dolarjev ali 2,96 dnevno, kar predstavlja v svetu eno najnižjih plačil in se lahko primerja le s plačilom v deželah, kjer je eksploatacija delovne sile najmočnejša.

Ali se je torej čuditi nestrpnosti delavcev, pozivom h generalnemu štrajku, zahtevam po takojšnjem reševanju problematike tekstila, če želimo, da bo ta veja še naprej živela? Kajti situacija v tekstilni industriji Jugoslavije je tako resna, da preti precejšnjemu številu delovnih organizacij celo likvidacija, saj v sedanjih pogojih za poslovanje večina ne vidi rešitve.

Gotovo so te težke razmere delno tudi posledica brezkonceptne politike v raz-

voju jugoslovanskega tekstila, in še posebno v konfekciji, ki se je razvijala stihijsko. Ta neusklajen razvoj traja že dobrih deset let in povzroča velike težave v našem skupnem prostoru.

Tudi od nas v Labodu terjajo zaostreni pogoji za gospodarjenje več prizadevanj, dosledno izvajanje sprejete politike, prilagajanje situacije na tržišču — tako na domačem kot tudi tujem. To mora biti vsebina tokratnega praznovanja. Poslovni rezultati lanskega leta nam narekujejo uvajanje dodatnih ukrepov. Neurejeno gospodarsko poslovanje, prekinjeni blagovni in plačilni tokovi, zmanjšanje kupne moči, rast stroškov poslovanja in slabo upanje, da bi se razmere kaj kmalu uredile — vse to nam narekuje, da še toliko bolj postorimo vse za ublažitev sedanjega stanja in rezultatov poslovanja. Vsak na svojem delovnem mestu se mora zavedati svojih nalog in odgovornosti. Sleherni delavec bi se moral zamisliti, kako povečati učinke svojega dela, kako prispevati k večji donosnosti poslovanja, kako zmanjšati stroške.

To so bistvene naloge vsakega med nami, saj ima prav vsak še kaj za postoriti. Z letnim gospodarskim načrtom smo se skušali naravnati tako, da bi dobili konkretne zadolžitve, nosilce odgovornosti, roke, načine preverjanja opravljenega dela in zadolžitev, rezultatov teh, kar velja za vsak tozd, DSSS, za vsako službo. Za izvajanje tako zastavljenega dela pa so odgovorni direktorji. Preverimo, ali smo skupaj izvedli to nalogo. In če smo to opravili korektno — smo veliko prispevali k praznovanju.

Glavni direktor:
MILAN BRATOŽ

čestitke ob prazniku
delovne organizacije
in ob dnevu žena!

v današnji številki

— Zopet je leto naokoli: letošnji praznik obeležujemo v posebno težkih gospodarskih in političnih razmerah. Te narekujejo korenite obrate. Tudi o teh pišemo v današnji številki.

— Predstavljamo jubilate
— Preberite razmislek ob zaključevanju pod naslovom Bomo zmogli?

— Tokrat se nanaša vprašanje na število dni letnega dopusta, ki je po našem pravilniku vezano predvsem na starost, manj pa na delovno dobo.

— Pa še kaj...

tekstil je vključil alarm

V letu 1988 je inflacija nadaljevala svoj vzpon in po uradnih ocenah dosegla v Sloveniji 248%, v SFRJ 251%. Sprejeti ukrepi za obrzdanje inflacije in odprave nesorazmerij v cenah niso dali pričakovanih rezultatov. Industrijska proizvodnja je manjša za 1%, od 2% povečani zaposlenosti je padec produktivnosti 4%. Kupna moč je padla, vendar so po dvigu dovoljene rasti OD naraščali hitreje od rasti proizvodnje in produktivnosti. Kakšno je stanje v tekstilni dejavnosti?

Veliko se govori o hitrem prilagajanju tržišča, kar v razvitem svetu pomeni, ali bo industrija tkanin spodobna ustreči zahtevam konfeksionarjev v štirinajstih dneh ali tednu. V tem se je naša primarna industrija znašla tako rekoč pred katastrofo. Deloma so vzroki subjektivni, davek napačnih poslovnih usmeritev, ki so priznavale samo ekonomijo obsega in zato gradile okorne tekstilne gigante, v veliki meri pa tudi posledica nerazumne ekonomske politike. Ta je vrsto let onemogočala modernizacijo te veje tekstila, češ da je deloma intenzivna in neprimerna za državo na pragu razvitosti. Temu so se pridružili še nesmotrna, državno naravna nabava surovin, obrestna politika, določanje kontingentov za uvoz tekstila, neravnovesje med izvoznim in uvoznim tečajem in seveda obremenitve gospodarstva. Rezultat tega ni vprašanje, ali bodo »primarci« lahko ustregli konfeksionarjem in v kolikem času, ampak ali bodo sploh lahko še obstajali in njihove težave se bodo odrazile tudi na finalistih.

Do leta 1984 je slovenska tekstilna industrija poslovala brez izgub, z dobrimi rezultati, vendar premajhnim vlaganjem v modernizacijo. Skupno daje slovenski tekstil 15% nacionalnega dohodka, a se vsaj ne investira. Vsako uničeno delovno mesto v tekstilni industriji zahteva drugje desetkratna vlaganja. V krizi je tekstil hitro na udaru (na drugem mestu med stvarmi, ki se jim potrošnik odpoveduje), pri nas pa se ravna, kot da je neobčutljiv in molzna krava za vse potrebe.

Akumulacija v tekstilu je še leta 1984 dosegla 30 odst. dohodka, v devetih lanskih mesecih je pri finalistih zdrknila na 9 odst. dohodka, v primarni industriji pa komaj še presešla 5 odstotkov. V primerjavi s povprečno uporabljanimi poslovnimi sredstvi je pri bombažerjih samo še 43-odstotna, pri volnarjih 41-odstotna, pri konfeksionarjih še presega 100 odstotkov, pri drugih pa je 90-odstotna. Predlani je bil delež tekstilne industrije v akumulaciji vse slovenske industrije in rudarstva še skoraj 16-odstoten. Lani je padel na komaj desetino. V nasprotju s kopnečo akumulacijo oziroma prav na njen račun se bohotijo davki. **Tipičen primer je, recimo, prispevek za nerazvite. Ta je leta 1987 dosegal 17% akumulacije vse tekstilne industrije, lani je dosegel že 39% ob devetih mesecih.** Pri bombažerjih in volnarjih je prispevek za nerazvite še požrešnejši. Pri prvih je leta 1987 odjedal 17 odst. akumulacije, lani kar 59 odst., pri drugih predlani 7 odst., lani 35,6 odstotka.

Kljub opozorilom se položaj tekstila slabša in rezultati so temu primerni. **Zadnji dosegljivi podatki kažejo na upadajoči fizični**

obseg proizvodnje, usihajočo prodajo, na slabše prodajne pogoje (popuste, znižanja in neposredno prodajo). A predvsem kažejo na drastično padajočo akumulacijo, nesposobnost za razširjeno reprodukcijo in komaj še za enostavno. Predvsem pa kažejo na nevernetno naraščajoče obremenitve.

Tekstilna industrija, katere v povprečju približno 45% zmogljivosti dela za izvoz, ima 186% pokrit uvoz z izvozom, na konvertibilno področje celo z 200%. Konfeksionarji izvozijo za tretjino celotnega prihodka, volnarji za četrtno, pletilci in bombažerji za petino. A čeprav venomer poslušamo, kako pomemben je izvoz, kako važno je, da so organizacije čim bolj izvozno usmerjene, izvoznikom ni prav nič prizanašeno. **Tekstilci plačujejo pri uvozu surovin od 28 do 45% uvozne dajatve, pri izvozu pa dobivajo samo 8% izvozne spodbude.** Tolikšno nesorazmerje med uvoznim in izvoznim tečajem ne more pripeljati do srečnega konca.

Kako naglo se zmanjšuje maneverski prostor, kažejo tudi podatki o stroških financiranja. V 1. polletju je bil delež kreditov v poslovnih sredstvih SRS v panogi 125 38%, v 126 pa 31%, v 3. kvartalu se je finančno sromašenje hitro nadaljevalo, neodvisno od tega je teklo odvajanje za javne potre-

be, tako da se je tekoče poslovanje skupno z osebnimi dohodki financiralo le še s krediti bank ali drugih OZD.

Tekstilna industrija SRS je v 1. polletju 1988 porabila 16% sredstev osebnih dohodkov za obresti, v 3. kvartalu dvakrat več, za zadnji kvartal pa se ocenjuje, da bodo obresti 3-krat večje od osebnih dohodkov.

Tekstilna industrija SRS je v devetih mesecih 1987 porabila 3,53% dohodka za obresti, v istem obdobju leta 1988 pa 11%.

Do konca leta 1988 so stvari v tekstilni industriji prišle celo tako daleč, da je skupščina poslovne skupnosti na plenumu 18. 1. 1989 v Ljubljani sprejela sklep o organiziranju generalnega štrajka v celotni tekstilni industriji SFRJ. Čeprav je ta sklep verjetno sprejet v obupu, pa bo dejansko treba bolj revolucionarno opozoriti na težave tekstila. Kapitalna konsolidacija je nujna, imela pa bo svoj smisel le, če se bo formiral dejanski tržni sistem, ki ga bomo v praksi tudi vsi sprejeli in izvajali. Če ne bo prenehalo takšno zajemanje dohodka iz gospodarstva, prelivanje h kroničnim izgubarjem, v zgrešene investicije, za nezmanjšano družbeno režijo, pa je planiranje premoženjskega ravnotežja povsem brez perspektive.

(iz gradiva o ZR)

Obiskali so nas predsednica odbora naše dejavnosti pri zveznih sindikatih ter predsednica in sekretar republiškega odbora dejavnosti. Beseda je tekla o vse težjem položaju tekstilne industrije, pri čemer je bilo na pobudo nekaterih tekstilcev slišati celo poziv h generalnemu štrajku. Na sestanku v Labodu je sicer izzvenela misel, da štrajk ničesar ne rešuje, ker je treba na stiske tekstilcev opozoriti kje drugje in kako drugače.

kje so pravi vzroki

Po podatkih iz preteklega leta sta v sistemu DO Labod le dva tozda, ki skoraj konstantno ne dosegata fizičnega plana proizvodnje. Človek se nehote vpraša po vzrokih za to.

Vsem, ki spremljate mesečne rezultate poslovanja, je verjetno znano, da imata najslabše fizične rezultate, to je obseg izvršitve plana proizvodnje, prav tista dva tozda, ki delata v dveh izmenah in se ukvarjata z zelo zahtevnim programom proizvodnje bluz, v tozdu Delta pa delno tudi s proizvodnjo srajc.

V tem sestavku ne bi želel govoriti o vzrokih za nedoseganje plana v tozdu Libna, ker jih ne poznam podrobno, bi pa želel nakazati nekatere fizične razlike med doseženimi rezultati med proizvodnjo bluz in srajc. Kaj te razlike pomenijo za tozde v našem sistemu dogovorne ekonomije, mi verjetno ni treba posebej opisovati, ker te v tozdu Delta vsi čutimo, saj imamo na ta račun slabše rezultate poslovanja, s tem pa verjetno nekoliko tanjše kuverte.

Glede na dejstvo, da smo se v DO Labod odločili za

postopno zmanjševanje proizvodnje srajc in hkrati za povečanje proizvodnje bluz, bi človek normalno razmišljal in trdil, da je donosnejše proizvajati bluze kot srajce, saj nam to omogoča doseganje boljših finančnih učinkov. Ker nimam za to trditev potrebnih podatkov, naj to ostane kot domneva, ki jo potrjujejo naše poslovne odločitve. Praksa in naša dogovorna ekonomija pa nas vodi v nasprotno smer.

Zaradi boljšega doseganja fizičnih rezultatov v proizvodnji srajc smo v tozdu vsekakor bolj zainteresirani za takšno proizvodnjo. Rezultati preteklega obdobja kažejo, da je možno v programu proizvodnje srajc lažje doseči plan kot v programu bluz. To pa ima neposreden vpliv tako na višino deleža v skupnem prihodu kot tudi na višino osebnega dohodka, saj je osebni dohodek v veliki meri odvisen od višine stimulacije, ta pa predvsem od dosežene norme in plana proizvodnje. Da so razlike med doseganjem plana in norme res velike, kažejo medsebojne primerjave za obdobje zadnjih treh let, ki so prikazane v naslednjih tabelah:

V kolikor bi v tozdu Delta proizvajali samo srajce, bi bili rezultati proizvodnje bistveno boljši, kot so sicer bili. V mislih imam fizične rezultate, kakšni pa bi bili finančni, prepuščam, da to obrazložijo ustrezne službe

v DO. Eno pa je na dlani, da smo v tozdu na ta račun dobili nekaj manj v kuverto, saj pomeni vsak odstotek plana več (prek 95%) 1,5% višjo stimulacijo pri izplačilu osebnega dohodka.

DOSEGANJE PLANA PO LETIH

leto	% doseganja plana		razlika za %
	srajce	bluze	
1986	99,50	90,88	8,62
1987	94,47	86,43	8,04
1988	101,88	89,58	12,30
skupaj	98,36	89,06	9,30

NAJVEČJE RAZLIKE V DOSEGANJU PLANA PO MESECIH

leto	% doseganja plana		razlika za %
	srajce	bluze	
I. 1986	106,15	91,85	14,30
II. 1986	101,26	76,26	25,00
III. 1986	102,87	82,73	20,14
I. 1987	105,64	82,32	3,32
II. 1987	95,52	83,27	12,25
VI. 1987	96,76	82,16	14,60
XII. 1987	87,42	71,44	15,98
I. 1988	109,35	93,02	16,33
II. 1988	97,72	89,09	8,63
V. 1988	104,38	95,14	9,24
VI. 1988	106,76	94,30	12,46
VII. 1988	90,30	75,08	15,22
leto	% doseganja plana		razlika za %
	srajce	bluze	
IX. 1988	101,99	79,92	22,07
X. 1988	101,54	89,68	11,86
XI. 1988	102,74	91,42	11,32
XII. 1988	98,27	72,15	26,12

DOSEGANJE NORME PO LETIH

leto	% doseganja plana		razlika za %
	srajce	bluze	
1986	104,10	100,02	4,08
1987	99,65	96,58	3,41
1988	104,78	96,45	7,27
skupaj	102,71	97,50	5,21

DOSEGANJE NORME V POSAMEZNIH MESECIH

leto	% doseganja plana		razlika za %
	srajce	bluze	
I. 1986	108,12	94,51	13,61
II. 1986	111,48	89,25	22,23
III. 1986	109,45	94,79	14,66

leto	% doseganja plana		razlika za %
	srajce	bluze	
I. 1987	104,75	91,72	13,03
II. 1987	102,56	94,85	7,71
XII. 1987	96,15	84,94	11,21
I. 1988	106,90	98,52	8,38
IX. 1988	107,15	86,44	20,71
X. 1988	108,22	97,46	10,76
XII. 1988	107,36	85,06	22,30

Primerjava doseganja norme v programu bluz in srajc kaže na to, da je veliko težje doseči normo pri proizvodnji bluz kot pri proizvodnji srajc. Nekaj vzrokov za slabše doseganje norme v programu bluz bi lahko zelo hitro ugotovili, ker so subjektivne narave in nastajajo zaradi slabosti v tozdu, katere skušamo odpraviti. Mnenja pa sem, da so poglaviti vzroki za slabšo produktivnost v programu bluz nekje drugje, kje, pa postavljam

vprašanje vsem tistim, ki jim je stroka veliko bližje kot meni. Upam, da bom brž dobil na to postavljeno vprašanje odgovor, saj bi na ta način lahko hitro ukrepali vsi, ki smo tako ali drugače odgovorni za proizvodnjo v prizadetih tozdh. Na ta način bi odpravili marsikateri nesporazum, pa tudi zadovoljstvo delavcev bi bilo veliko boljše.

Direktor tozda Delta
MIRKO ŽAGAR

bomo zmogli?

Zaključevanje je v glavnem za nami. Kakšni so rezultati? Vodja prodaje, **Božo Verstovšek**, pravi, da zelo dobri, saj smo »preprodani« v programu vrhnjih oblačil in pri srajcah. Torej se ponovno večja prodaja srajc! Pri krilih in bluzah pa so zaključene količine na planski ravni. Razveseljavajo podatki ob dejstvu, da kupna moč nenehno pada, da večini dnevne podražitve omogočajo komaj le še golo preživetje. Toda »dobra roba«, kot temu radi rečemo, bo še vedno iskana. Očitno so trgovci sprejeli našo kolekcijo kot primerno, in jo ocenili kot prodajno. Do tu vse dobro in prav.

Slede pa **cene**. Ni skrivnost, da bomo dražji od konkurence. To pomeni, da bomo **morali** biti tudi boljši. Kako? Izhodišča so znana, zahtevo po popolni in »super« kvaliteti na čelu. Vemo, da je naša kontrolna služba s 1. marcem na novo organizirana in Božo Verstovšek ob tem glasno razmišlja, naj ne bi ostalo le pri dobri organizaciji te službe, da bi pri tem dosegli tudi dobro, ali bolje, kar najboljše kvaliteto. Kajti po orientacijskih cenah, ki smo jih ob zaključevanju postavili, je sklepati, da bomo zares dragi.

Najdražji plašč, če začnemo pri vrtočavi višini, je bil ocenjen na 7 novih milijono-

nov, nobeno krilo ni bilo ocenjeno pod enim novim milijonom, da ne naštevamo prav vseh cen, ki so tudi v tem stilu. To pa še vedno ni vse. Kajti rekli smo, da gre za orientacijske cene, ki bodo lahko, glede na gibanje inflacije in še česa, še občutno višje.

Bomo zmogli? Bodo rezultati prodaje te kolekcije tudi tako obetavni, kot kažejo rezultati zaključevanja? Težiti seveda moramo k temu! Nekaj se tudi že konkretnega premika. Prvi korak je na primer sklep o tem, naj strokovnjaki iz pisarn oddidejo v proizvodnje in tam ponudijo svojo pomoč, znanje, ter se vrnejo za pisalne mize z novimi rešitvami, ki bodo dale še boljše rezultate. Torej sklep delavskega sveta tozda Commerce govori, naj bi naši strokovnjaki prešli iz administriranja v operativo. To bo gotovo prispevek k boljšemu doseganju planov šivalnic tozdov, kar je prvi pogoj za dobro prodajo. Kajti tu so skriti **roki in kvaliteta**. Še veliko do dosega zastavljenega cilja pa je seveda tudi na drugih službah.

In spet se moramo vprašati: bomo zmogli? Pa ne, da bi si s tem kratili moralo — ne, pač pa, da bi se zbistrili, da bi se zavedali, kje smo, kaj moramo, in se potrudili, da to tudi zmoremo.

Lj

vprašanje odgovor

ocena zahtevnosti in težavnosti modelarjev

Na skupnem sestanku modelarjev za program srajc in bluz ter vrhnjih oblačil je bilo dogovorjeno, naj bi mnenje o razlikah v zahtevnosti enih in drugih poiskali pri strokovni in nevtralni skupini. Pred nami je tako mnenje mariborske srednje tekstilne šole:

Zadeva: Mnenje o težavnosti modeliranja različnih oblačil

V zvezi z vašim dopisom dne 14. 12. 1988 vam dajemo naslednjo razlago:

V programu konfekcijskega modelarja, ki ga izobražuje naša vzgojnoizobraževalna organizacija, spadajo vse vrste oblačil: otroška, ženska in moška. Razvrščamo jo v dve glavni skupini: lahka in težka konfekcija.

Glede zahtevnosti in težavnosti opravljanja del in nalog za posamezni program pa smo mnenja, da priprava dela za izdelavo programa težka konfekcija (plašči, sukničji, kostimi itd) zahteva mnogo več poglobljenega dela glede na specifikum, ki jo model zahteva v primerjavi z oblačili lahke konfekcije (srajce, bluze ipd.).

Podrobnejšo strokovno razlago med posameznimi oblačili šola ne more dati niti za to ni pristojna.

Ta razvrstitev in razmejitve med posameznimi deli je v pristojnostih DO glede na to, kako imajo opredeljeno v svojih samoupravnih aktih.

Tovariški pozdrav!

Vodja VIP:
STANE TRATAR

Vprašanje: V Labodu se močneje povečuje število dni letnega dopusta na podlagi starosti, manj pa na podlagi delovne dobe. Tako se zgodi, da ima delavka s 30 leti delovne dobe samo 26 dni letnega dopusta, ker še ni stara 50 let. Invalidom smo, na primer, priznali 2 dodatna dneva dopusta, ker smo pač prisluhnili njihovim potrebam. Menim, da bi morali prisluhniti tudi starejšim delavkam, ki smo pustile svoje moči na delu in bi gotovo, čeprav še nismo napolnile 50 let, potrebovale večje število dni letnega dopusta.

Odgovor je pripravil vodja pravne službe, dipl. iur. D. Perić: Na podlagi zakona o delovnih razmerjih ureja naš pravilnik o delovnih razmerjih višino dni letnega dopusta v členih od 92. do 97. Poleg zakonske osnove, ki navaja, da mora imeti delavec 18 dni letnega dopusta, se ta lahko povečuje še na podlagi petih kriterijev. Te

določa 92. člen omenjenega pravilnika.

Pravilna je ugotovitev, da se pri nas hitreje povečuje število dni dopusta na starost, in sicer po 50 letu starosti in manj na delovno dobo. Na delovno dobo se namreč povečuje število dni dopusta ne glede na starost. V 95. členu omenjenega pravilnika urejamo del dopusta na podlagi delovne dobe in v 97. členu na podlagi starosti.

Ta razmerja bi — v smislu zaščite starejšega delavca — lahko spremenili, vendar samo s spremembo pravilnika in le v okviru z zakonom določene meje dni letnega dopusta. V tem smislu bi verjetno lahko povečali število dni dopusta na podlagi delovne dobe, in sicer nad 25 let. Ta sedaj šteje štiri dni, možno pa bi bilo povečanje na 6 dni. Vendar bi ob tem ostali za kriterij starosti le še trije dnevi. To pa je gotovo tudi sprejemljiva možnost.

BUCIKE red pa mora bit'

»Imam sicer delovni prostor, nimam pa delovnega sredstva. Toda to ni pomembno, najvažnejše je, da ta mesec nisem niti enkrat zamudil...«

Kaj je z delovnim sredstvom tega delavca, je na pravilu ali kaj podobnega — tega nismo preverjali. Kajti tudi tokrat, kot že nekajkrat doslej, bi se radi posvetili predvsem disciplini.

Res imamo v večini Labodovih primerov žigosanje kartic, in stroja se, na srečo, ne da pretentati. Ko prideš, prideš, ko greš, greš... Brez dokazovanj, podtikanj, pomot — vse je registrirano. Kaj pa se dogaja vmes, to je pa že druga pesem. Najprej seveda — ali imaš delovno sredstvo ali ne, ali imaš delovni prostor ali ne? In od tu naprej do nič manj usodnih momentov, ali imaš delo, ali delaš, ali se samo delaš, da delaš. Klepečeš in govoriš, se konstruktivno pogovarjaš, se obiskuješ ali ne, se trudiš ali ne... da ne naštevamo vseh možnih in pogosto tudi skoraj da neverjetnih variant.

Toda saj so registrirani le prihodi in odhodi... In tukaj nas bodo počasi že navadili reda! V Labodu med 50 in 60 vodij, delavcev s posebnimi pooblastili, šefov, ali kakorkoli jim že rečemo. Vsi ti imajo v opisih tudi organizacijo dela, vodenje, odgovornost za to pa je komisija tudi primerno ovrednotila. Ob tem dodajmo, da v tej številki ni brigadirjev, ki so sicer tudi organizatorji dela, pa vendarle vemo, da sistem dela v proizvodnji ne omogoča odstopanj, slalomov, pretvarjanj... No, pa pojdemo nazaj k ostalim organizatorjem dela, vodjem, ali kakorkoli jim že rečemo. Kaj malo je iz njihovih strani pobud za ukinitve posameznih del, ker niso polno zasedena, za združevanje teh, da bi bil delavec primerno polno zaposlen in s tem tudi zadovoljen. Nihče še ni dal pobude za prekinitve delovnega razmerja zaradi zlorabe delovnega časa za »privat, polprivat ali druge namene«. Skratka — ovce živijo z volkovi, ti pa z medvedi...

Edina soba v novomeški porodnišnici, ki ustreza vsem kriterijem, je otroška soba.

če bi moški rojevali

..., bi imeli v Novem mestu že kdaj najmodernejšo porodnišnico — je krilatica, ki kroži zadnje čase med ljudmi.

V referendumskem programu je namreč končno tudi porodnišnica. Kako pa je v zadnjem času z referendummi, tudi vemo. Zato se je bati, da ljudje ne bi dovolj prisluhli potrebam, ki jih naveda program, saj smo bili predvsem z mostom, za katerega zbiramo denar že lep čas, še kako razočarani. Referendum se namreč izteka, o mostu pa je le toliko, kot ponuja idejni program.

Toda da ne bi ostali slepi za akutno stanje v šolstvu in zdravstvu, želimo vendarle predstaviti, v kakšnih razmerah dela novomeška porodnišnica.

Je v stari stavbi, ki s svojo mogočnostjo opozarja na nekdanje razkošne čase. V njej so delali mnogi priznani zdravniki, med katerimi velja omeniti Defrancesca, po katerem se imenuje ulica, v kateri je naša porodnišnica, Perka in Kretiča. Toda čas je močno pohodil prostore, ki so nefunkcionalni, nič kaj dosti pa se ne moremo pohvaliti niti z opremo. Pa ostanimo pri prostorih — tudi po 10 postelj je v eni sobi. Za sanitarije lahko trdimo, da ima vsako stanovanje boljše. Pa še za uporabo teh je vrsta. Avla spreminja namen glede na uro — je sprejemni-

ca, jedilnica, skozi prevažajo bolnice iz manjše operacijske sobe... prestopnik, dr. Pavlin nam je povedal, da je v njej bila celo dvakrat tudi že poroka. Operacijska soba in porodna soba nimata sicer obveznega filtra. Sta dve porodni sobi — v eni so tri, v drugi dve postelji, torej o že zdavnaj sprejeti in pogosto želeni prisotnosti očeta ob porodu v Novem mestu ne moremo govoriti. Stiska je tudi z drugimi prostori, nujnimi za vzporedno diagnostiko in ostale dejavnosti. Najhuje od vsega pa je oddaljenost od ostalih bolnišnic. Ko gre za minute, ki še lahko pomenijo življenje, je ta oddaljenost lahko usodna. Z druge strani Krke, torej čez celo mesto, se mora za nujne posege pripeljati anesteziist, tam čez Krko so laboratoriji, je skratka vse ostalo. Končno pa iz tiste strani prihajajo tudi hrana, perilo, zdravila, kri...

Po številu porodov je novomeška porodnišnica na 5. mestu v Sloveniji. Zanimivo je, da v zadnjih nekaj letih ostaja število rojstev skoraj konstantno — 1900. Za porodnice in ostale pacientke (bolnica ima 90 postelj) na ginekološkem oddelku skrbi 5 ginekologov, za novorojenčke pa še pediater. V slovenskem povprečju sta za tak obseg rojstev in vzporedno s tem vseh ostalih pacientk dva zdravnika v povprečju več, kar veliko pomeni. Umrljivost novorojenč-

kov je na slovenskem povprečju. Dr. Pavlin pa je poudaril, da so lani, na žalost, zgubili 4 otroke tudi zaradi pomanjkljive opreme. Kardiotokograf je namreč pokvarjen, rezervnih delov pa ni. Kardiotokograf je nujen instrument za pravočasno odločanje, saj kaže utrip srca plodu in aktivnosti maternice.

Lani so »pod pritiskom« (okužba s salmonelo je prišla do njih) uredili otroško sobo. Tako smo si z veseljem ogledali to sončno in hkrati edino zares primerno sobo, polno vekajočih dojenčkov. Ločeno pa je bila posteljnica s priimkom in imenom deklice ter s pripisom — brez mamice. Koga ne bi tak podatek stresel! Povedali so nam, da je mamica zaradi temperature in še nekaterih vzporednih težav, »na drugi strani«, ker gre menda za oboleli žolč. Ob glasnem joku ostalih otrok je molk tega dojenčka še toliko bolj presunljiv. Kot da bi jo bolela odsotnost mamice. Potem ko bomo imeli novo porodnišnico, bosta lahko tudi v tako žalostnih primerih mamica in otroček bliže skupaj.

Bomo znali torej prisluhni vsem problemom porodnišnice in ginekologije? Bomo stopili v korak s časom in omogočili, da bodo varneje privekali na svet otročki in da bodo njihove mamice in vse pacientke te bolnišnice lahko dostojneje preživljale dni zdravljenja?

zvezna priznanja

Ob prevzemu zveznih odlikovanj na majhni slovesnosti v Labodu je naš glavni direktor, Milan Bratož, poudaril, da jih sprejemajo odlikovanci v zelo težkem času. Tekstilna industrija Slovenije in Jugoslavije kliče na pomoč, saj se sooča z izredno težko situacijo.

Znotraj teh gibanj se tudi naša delovna organizacija srečuje z vedno težjimi problemi, ki izhajajo iz tekočih problemov poslovanja. Le-ti so izraženi predvsem v pomanjkanju obratnih sredstev, težavah v reproverigi, v premajhni odgovornosti na vseh ravneh. Odkrito si moramo pogledati v obraz in razčleniti zunanjo krivdo in tudi notranje slabosti. Ne bomo jadikovali, tudi štrajkali ne bomo, ker s tem ničesar ne rešujemo. Vsi skupaj bomo korenito zasukali delo in navade in tako se bomo pobrali iz trenutnih težav, je dejal generalni direktor ter dodal, da si bo tako pravzaprav odlikovanje potrdil.

PRESEDSTVO SFRJ JE ODLIKOVALO:

— za prizadevanje in uspehe pri delu z **MEDALJO DELA**, ki jo prejmeta

VINKO BLAŽIČ, DSSS

MARIJA SUČEVIČ, tozd Ločna

— za zasluge in uspehe pri delu, pomembne za napredek države, z **REDOM DELA S SREBRNIM VENCEM**, ki ga prejme

ANDREJ BURJA, tozd Commerce

— za posebne zasluge in uspehe pri delu, pomembne za napredek države, z **REDOM DELA Z ZLATIM VENCEM**, ki ga prejme

EMIL BRATOŽ, DSSS

Marija Sučević, brigadirka na lepljenju medvlog v TOZD Ločna s sodelavkami. Skupaj so se veselile zveznega priznanja

letošnji jubilaranti:

TOZD DELTA Ptuj

10 LET

Nežka Kandrič
Olga Emeršič
Jožica Lah II.
Ljudmila Fištravec
Ana Muršec
Silva Puhar
Marjeta Ambrož
Zdenka Druzovič
Marica Erbus
Marija Domanjko
Kristina Pauko

Jožica Forstnarič
Marija Zajko
Silva Horvat
Dubravka Ovčar
Milica Jurič
Marija Roškar
Terezija Sovdat
Anica Zorec
Marija Kramberger
Marjana Nedeljko
Verica Topolovec
Majda Bromše
Janko Rašl
Stanko Hriberšek

20 LET

Marjana Topolovec II.
Silva Herga
Marija Lešnik
Jožica Šega
Zdenka Horvat

Anica Stergar
Marija Kranjc
Katica Veselko
Sonja Krajnc

30 LET

Štefka Jerič
Marjeta Bele
Marija Matjašič
Elizabeta Korošec

ELIZABETA KOROŠEC (Delta), 30 let dela

Od prvega dne, ko je prišla v Delto, je v likalnici tega tozda. Najprej je zlagala srajce, sedaj pa zapenja gumbe. Ali je to delo težko, bi se

marsikdo vprašal. »Odvisno od artikla — včasih je težje, včasih lažje...« Tako seveda, kot je z življenjem in delom sploh. Kako gleda na 30 let dela v Delti? Vsega je bilo, najtežje pa je bilo v času pri-pojitve. Takrat so se spoprijeli z evropskimi normami in bali so se, da jim ne bodo kos. Pa so jim bili. Tudi Elizabeta dosega svojo normo in to, pravi, jo najbolj veseli. Upa, da bo zdrava in uspešna na delu tudi v naslednjih treh letih, ki jo še ločijo od upokojitve!

TOZD LIBNA Krško

10 LET

Metka Barbič
Radmila Bobar
Božana Žožič
Marija Flis
Metka Godler
Cirila Hruševar
Anica Mlakar
Majda Mavser
Vasvija Nadarevič
Milena Omerzel
Darja Pirc
Petra Pavlovič
Hamida Salkić
Martina Turk
Vida Zagorc
Antonija Zakšek
Jadranka Žafran
Anica Žičkar

20 LET

Jožefa Arh
Ivana Andlovič
Sabina Abram
Ana Alegro
Zofija Bevc
Jožica Dušanič
Vera Fuks
Rozalija Hočevnar
Mihaela Ivanetič
Marija Jarkovič
Mira Kuhar
Anica Kerin
Stanislava Kodrič
Marija Kostelac
Terezija Mustar
Anica Muhar
Olga Orešnik
Marija Pregl
Nusreta Rabič
Stanislava Račić
Antonija Starc
Dragica Špiler
Kristina Vujanovič
Vera Voglar

Malo priložnosti je, da se služba lahko tako sproščeno povese. Na sliki je večina delavcev iz službe priprave kril in hlač. Med njimi (skrajno levo) tudi Andrej Burja, dobitnik zveznega priznanja.

OLGA OREŠNIK — 20 let v Libni

»V 20 letih dela v Labodu sem marsikaj doživela. V začetku je bilo boljše vzdušje med delavci. Sedaj pa je v tekstilni industriji prevelika psihična in fizična obremenjenost zaradi velike razdrobljenosti proizvodnje. Veliko nezadovoljstvo čutimo tudi zaradi ekonomske krize, katere posledice so visoke cene in nizki osebni dohodki.«

(M. K.)

JOŽICA DUŠANIČ, tozd Libna

»Pred 20 leti, ko sem prišla v Labod, je bilo veliko lažje, ker je bila zahtevnost proizvodnje manjša. Z leti se je zahtevnost stopnjevala, kar se je odražalo tudi na delavcih. Zdi se mi, da je bilo razpoloženje med delavci pred leti boljše, bili smo bolj enotni.«

(M. K.)

TOZD LOČNA Novo mesto

20 LET

Zdenka Blatnik
Zdenka Cvijanovič
Marija Gotlib
Martina Kovač
Danica Krajnc
Jožica Kic
Marija Klobučar
Marija Lenart
Danica Murn
Branka Mikša
Jožica Marenče
Darja Negovanovič
Edita Perše
Majda Peterlin
Jožica Radovan
Ivanka Rifelj
Milka Radovanovič
Marija Šimc
Milka Zupan

30 LET

Marija Golob
Jože Košir
Eli Vovko

JOŽE KOŠIR, tozd Ločna

»Mojih 30 Labodovih let je pravzaprav naključje. Začel sem leta 1951, in sicer v zametkih Tip-topa. Tam sem se izučil in se po odsluženju vojaščini zaposlil pri Obrtniku, nato sem delal še pri Rogu. Kasneje so bile vse tri delovne organizacije priključene Labodu, in tako praznujem 30 let dela pod to firmo. Sicer pa sem v Ločni štirinajsto leto. Sprva sem bil brigadir v živalnici, sedaj pa sem prevzel delo kontrolorja tozda Ločna. To je zelo zahtevno in zelo odgovorno delo, vendar če mi bo zdravje naklonjeno, ga bom z veseljem opravljal.«

TOZD COMMERCE Novo mesto

10 LET

Vera Došlič
Alojz Kum
Tomislav Luzar
Peter Jerman

Ivan Umek
Andreja Kukić

20 LET

Jože Bobič
Boris Kralj
Marija Lojk
Jožica Peče
Jelka Pate
Frida Pavlovič
Zdenka Škedelj
Janez Janc

30 LET

Anica Golob
Janez Avsec

Anica Golob, vodja disponentov v tozdu Commerce, praznuje 30 let dela v Labodu.

TOZD TEMENICA Trebnje

10 LET

Branko Pirc
Darinka Cugelj
Anica Rajar

20 LET

Marija Cugelj
Antonija Vidmar

MARIJA-MILENA CUGELJ — 20 let v Temenici

Dvajset let dela za likalno prešo. Ob svojem delu ugotavlja, da je delo vse bolj zahtevno, da so normativi vse zahtevnejši ter da je osnova osebnega dohodka, glede na draginjo, dosti prenizka. Meni tudi, da delavka, ki je v tovarni pustila svojih 20 najboljših let, zasluži višjo jubilejno nagrado, kot jo imamo v Labodu. Rada dela in najbolj jo veseli, da pred seboj vidi velik kup nezlikanih izdelkov. Preveva pa jo občutek nemoči glede izboljševanja življenjskih in delovnih razmer. Iskreno čestita vsem letošnjim Labodovim jubilarantom.

(B. S.)

ANICA KONDA — 30 let v TIP-TOP-u

»Imam 30 let delovne dobe in ves ta čas sem zaposlena v Tip-topu. Za šiviljo sem se izučila v Banatu, kjer sem kot otrok brez mame živela pri stricu. Potem pa sem se vrnila domov. Brat mi je pomagal poiskati zaposlitev in to v Modnih oblačilih, ki so imela takrat velik ugled.

Vmes pa smo doživljali tudi težke čase za našo firmo. Pred priključitvijo k Labodu smo bili v tako slabem finančnem stanju, da smo del osebnega dohodka dobivali v bonih za nakup naših izdelkov, ki so bili v velikih zalogah. Zmanjkovalo nam je denarja za najnujnejše, kupovati pa smo morali oblačila. V tridesetih letih pa je vendarle med spomini tudi veliko lepih. Vedno se bom spominjala lepih sindikalnih izletov v Bratislavo, v Benetke..., če naštejemo le zadnje. Nikoli se nimamo časa pogovoriti, samo delamo, in šele na izletih se lahko prav zblížamo. Pa tudi videti kaj sveta, je vedno dragoceno.« Anica velja za pogumno žensko, ki zelo odgovorno razmišlja — in to naglas — o marsikaterem vprašanju. »Poslušam sodelavke in lahko rečem, da imamo v glavnem vse kritičen odnos, samo kaj, ko predvsem po vogalih izreka mo mnenja. Jaz se nikogar ne bojim. Dobro delam in pošteno živim, zato menim, da lahko svoje pomisleke tudi javno povem. Sliši se, kot da se samo jaz vedno pritožujem, toda velikokrat je to mnenje večine, izrečem ga pa jaz.«

Pa še nekaj je značilno za Aničine jubileje: za 10 let dela v tem kolektivu ni bilo denarja za jubilejne nagrade in tako je to prejela šele dvanajsto leto dela. Za dvajset let jim je bilo obljubljenih 5000 din, toda prišlo je do spremembe. Upokojencem so vodilni obljubili po 500 din, in tako je bila nagrada za 20 let dela ustrezno manjša — 4500 din. In za 30 let dela, pravi Anica, je ponovno prišlo do zapletov. Prvi izračun je veljal na eno povprečno »plačo« v gospodarstvu Slovenije za lansko leto. Naš pravilnik pa govori o povprečju v zadnjih treh mesecih, kar pomeni bistveno razliko. Ko to pišemo, še ni jasno, kaj bo obveljalo... Eno pa je — Aničinih jubilejnih nagrad se vedno drži tudi malo težav... No, želimo ji, da

jih ne bi bilo več, da bi se ji uresničile želje, ki so skromne in da bi zdrava dočkala polno delovno dobo.

TOZD TIP-TOP Ljubljana

10 LET
Anton Boh
Ana Milena Gašperšič

20 LET
Ladislava Habič

30 LET
Ana Konda
Jožefa Oven
Rozalija Srovin
Magda Ulčnik

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

10 LET
Marjana Bukovec
Vinko Blažič
Jože Fabjančič
Milena Košiček
Sonja Kastelic
Lidija Jerman
Rozina Kum
Dragica Nenadič
Niko Perić
Mira Tušek
Danica Vrban
Irena Žlogar

20 LET
Milan Bratož

30 LET
Lucija Mohar

tozd zala je stara 20 let

TOZD ZALA Idrija

10 LET
Majda Rupnik

20 LET
Metoda Bajc
Milica Brus
Mirjam Lapajne
Martina Hvala
Nada Kogej
Jožica Kunaver
Lea Kumer
Vera Lapajne
Danijela Likar
Pavla Magajne
Nada Pečirer
Jožica Šubic
Olga Tušar

PAVLA MAGAJNE IN METODA BAJC, Zala

Na začetku Zale pred 20 leti sta začeli z delom tudi Pavla Magajne in Metoda

Bajc. Takrat je bilo v Idriji zelo težko dobiti službo, zato sta bili dela v Zali še kako veseli. Najprej se je bilo treba potrditi, saj je bil po uvalnem izobraževanju tudi preizkusni izpit. Metoda Bajc je vse do danes ostala v šivalnici, kjer je sprva šivala, sedaj pa je brigadirka, Pavla Magajne pa je kmalu začela delati pri likanju, kjer je še danes. Iz teh dvajset let sta izluščili kot najtežji čas negotovost ob srečanju Tip-topa, ko niso vedeli, kam bodo odšli, kako bo z njimi. »Gotovo so bili to najtežji časi. Toda potem, ko smo se priključili k Labodu, smo se oddahnili...« Za naprej si želita predvsem dovolj dela. Tega, na srečo, v Zali zaenkrat ne manjka, saj sta prišli tudi na ta pogovor po nočnem delu. »Šlo je za izvoz in če je treba, ostanemo pač ponoči.«

LEA KUMER IN JOŽICA ŠUBIC, Zala

Po treh letih čakanja na delo, sta bili končno med kandidatkami za delo v Zali. Tega sta bili obe zelo veseli. Po uvalnem izobraževanju, ko je bila njuna zaposlitev zares dokončno dosežena, sta se lotili predvsem dela. Tempo, disciplina, spo-

štovanje tega je bilo zares na višku. »Človek si ni dovolil niti na stranišče, tako zelo smo cenili to, da smo zaposleni.« Takrat so malico prinašali še s seboj, pa še marsikaj je bilo drugače. Z leti pa se je vse spreminjalo — na srečo na bolje. Jožica je ob delu končala srednjo ekonomsko šolo in tako že vrsto let oravljia zahtevno delo v računovodstvu in pri finan- cah tozda. Lea je čakala na priložnost, ki so jim jo obljubljali več let — šolanje za konfeksionarja — in sedaj uspešno opravlja izpite, čeprav je prišlo — po njenem mnenju — do te oblike izobraževanja dokaj pozno.

»Marsikaj je bilo v teh dvajsetih letih hudega in tudi lepega. Vsekakor pa si nikoli nisva mislili, da bova nekoč na službeno pot hodili v Novem mestu,« sta hudomušno dodali.

Milena Košiček je deseto leto v Labodu. Kot dragoceni moči v kadrovske službi ji sodelavke včasih rečejo kar »naš kompjuter«.

delta — pisano delo sindikata

Najštevilčnejša OO sindikata v Labodu je seveda v našem največjem tozdu, v Delti. Šteje 637 članov, torej so vsi delavci Delte člani sindikata, kar so v poročilu o delu še posebej poudarili. Izvršni odbor šteje 15 članov, prav toliko pa imajo tudi sindikalnih skupin. Med aktivnostmi v lanskem letu so naloge, ki so prihajale z občinske ravni, velikokrat pa so se »obrnili tudi vase«. Iz poročila je razvidno, da je v ospredju skrb za človeka.

»Komisija za socialna vprašanja je sodelovala pri oblikovanju mnenj, kako pomagati socialno ogroženim delavcem. Za nekaj primerov smo pomoč prosili tudi pri občinskem sindikalnem svetu. Na naših sejah smo pogosto razpravljali o OD, ki so za tako intenzivno proizvodnjo, kot je naša, še vedno med nižjimi. Kljub napovedim o razbremenitvi gospodarstva ugotavljamo, da je družbena nadgradnja preštevila in da delavci ne bomo mogli več vsega plačevati, saj je delavec vedno bolj reven in nekateri so že na robu eksistenčnega minimuma. Sprašujemo se, kam vse to vodi, kako bomo lahko šolali naše otroke in kako sploh preživeli.«

Kritično pa so spregovorili tudi o delovni disciplini in o problematiki proizvodnje. Na osnovi občasnih potreb po nočnem delu so dali mnenje k vlogi za podaljšanje dela za 51 zaposlenih. Imajo organizirano tudi komisijo za nadzor nad bolniškim staležem, ki je bila delavna. Poskrbeli pa so tudi za tiste, ki jih je bolezen dlje priklenila na dom; obiskali so jih, njihova skrb pa je bila namenjena tudi preventivi. Sodelavki so omogočili zdravljenje v toplicah, podprli pa so tudi uvedbo rekreativnega odmora, kjer pa še vedno ne sodelujejo vsi zaposleni.

Na kulturnem področju sindikat ni dovolj prizadeven. Predvsem skrbimo za potujočo knjižnico, kjer si delavci lahko izposojajo knjige brezplačno.

Skrbijo tudi za informiranost delavcev, ki poteka prek delegatov v organih upravljanja, oglasne deske, internega časopisa, poslovnih in informativnih biltenov.

Zavedajo se, da so kljub naštetemu še veliko premalo storili in da je aktivnost v upadanju. Člani postajajo pasivni, vzroke za to pa vidijo v neučinkovitosti sistema, so zapisali v poročilo.

še ena zahvala za lepo srečanje upokojujencev

Tudi jaz se želim po tej poti zahvaliti za lepo srečanje upokojujencev, še posebno nekaterim upokojujencem Laboda.

Najprej velja vsa moja zahvala Faniki Udovč, ki mi je tudi ponudila prevoz, da sem se — kot invalidka — lahko udeležila srečanja. Prvikrat

sem bila na našem novoletnem srečanju, saj sem drugače vezana na dom, na moj mali svet. Nadvse vesela sem bila srečanja z mnogimi nekdanjimi sodelavci. Vesela sem bila Mihe Erjavca, Šinkovčeve in Širclejeve. Prav oni dve sta mi v tistih težkih letih veliko pomagali, da sem prišla do invalidske upokojitve.

Še sedaj se velikokrat spomnim na veselje ob našem srečanju. Na srečelov in na obložene mize. Prihodnje leto se moram tudi jaz na vse to bolj pripraviti. Saj bi tako rada zopet prišla, če se bo le našel kdo, ki bi me bil pripravljen pripeljati med vas.

Danes pa nam takih ljudi manjka. Vsak vidi le svoje potrebe in probleme. Ne spomnijo pa se na nas invalide, ki imamo tudi svoje želje. Pa jih brez tuje pomoči in dobre volje drugih ljudi ne moremo izpeljati, saj ne moremo nikamor.

Še enkrat lepa hvala vsem, ki ste mi omogočili, da sem se lahko tudi jaz udeležila srečanja upokojujencev, in hvala organizatorjem za tako prijetno popoldne.

PAVLA ŠMALC
Šegova 9, Novo mesto

S srečanja upokojujencev v novomeškem delu Laboda.

pomladni utrinek

Oči so gledalo duše

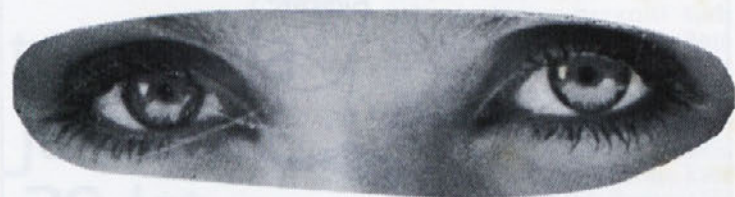
Najpomembnejši ljubezenski vtisi, ki jih oko lahko sprejme, izvirajo iz oči.

Pogled se je v ljubezenskih zgodbah tako zlorabljal, da se ljudje nazadnje sploh niso več zmenili zanj. In sedaj bo kdo rekel, da sta se dva zaljubila zato, ker sta se pogledala. Pa vendar pride ljubezen samo tako. Vse drugo je res drugo in se pojavi pozneje. Nič ni tako resnično kot močni pretresi dveh duš, ko si izmenjata to iskro pogleda.

Kako, s kakšno kombinacijo gibanja mišic izmenjata poglede, kako se lovita z očmi, kako krešeta z njimi, to je prav tako težko razčleniti, kakor je lahko doumeti pomen teh kombinacij, pa gibov in njihov namen.

Star pregovor, da v očeh leži srce, da iz oči moraš brati, se najbolj nanaša na ljubezen. Vtisi, ki jih oči dobijo od oči od prvega sramežljivega pogleda pa do srečnega pogleda potešenih, vplivajo ves čas.

MAKS BRAČIČ
upokojenec iz Ptuja

kaj bi te vprašal...

*Kaj bi te vprašal, dekletu,
kje si dobila te oči?*

*Tako imajo čudno moč,
gledal bi vanje dan in noč.
Gledal bi vanje noč in dan,
tvoje lepote ves pijan.*

ANTON AŠKERC

pomagajte nam poiskati ime

Ko vzame v roke naš časopis nekdo, ki ni labodovec, ki nanj ni navajen, ga seveda bolj kritično pregleda. Tak je bil tudi pogled **dr. Mance Košir**, ki je analizirala nekaj glasil ozdov v novomeški občini. Opozorila nas je na nekatere napake in predvsem na oblikovno togost. Menila je namreč, da imamo nekaj prav zanimivih tem, ki pa jih plasiramo na zelo nezanimiv način (Bucike, Vprašanje — odgovor, Mnenja...). Tu bomo zaprosili za pomoč Branka Babiča, ki je že velikokrat popestril naš časopis z zanimivimi kariataturami.

Dr. Koširjeva pa je opozorila tudi na neprimernost imen večine glasil. Tudi naš časopis nosi ime delovne organizacije, kar kaže na premalo fantazije. Zato vas prosimo, da pomagate poiskati novo, sveže, prijetno ime za naše glasilo. Pobude pošljite na uredništvo. Pri iskanju novega imena pa pustite fantaziji svojo pot...

Povejmo še, da bomo ideje sproti objavljali in na koncu, ko se nam jih bo nabralo dovolj, bomo s pomočjo vseh, ki nas berete, poiskali tisto pravo ter ga, seveda, tudi nagradili.

Uredništvo

 labod

keltski horoskop

tiha in zadržana. Rada ima naravo in zna se prilagoditi vsakemu položaju. Ne sme nas zapeljati njen nežni videz. Breza zna delati za dva. V ljubezni ni posebno strastna, toda pri čustvih je vztrajna in zvesta. Vse bi storila, da bi osrečila svojega partnerja. Zelo je inteligentna in njena domišljija je brezmejnna. Toda ni se ji razvil čut za častihlepje, zato je s svojim poklicnim delom kar zadovoljna.

Bor: izbirčnež

19. — 29. 2. in 24. 8. — 2. 9.

Zaveda se, da je vznemirliv. Celo malo je zaljubljen sam vase, nadvse rad se giblje v prijazni in prijetni družini. Nič pasivnega ni v njem. Drzno in sproščeno ravna in se zmerom znajde. Dober tovariš je, prijateljstva sklepa šele po dolgi preizkusni dobi. V ljubezni se hitro vžge in gori s svetlim plamenom. Toda razvneti strast se tudi hitro umiri. Bor se navduši za marsikaj, se hitro naveliča. Prav zaradi tega je velikokrat razočaran. Zmerom išče tolažbo v delu. Spreten organizator je in ljudje mu zaupajo.

Vrba žalujka: otožnost

1. 3. — 10. 3. in 3. 9. — 12. 9.

Zna se vživljati in nardarjena je za umetnost. Sanjari o lepem domu, lepih oblekah in nakitu. Vleče jo v svet, toda oklepa se doma in družine. V njeni notranjosti prebivata dve duši. Prva je zasanjana in čuteča, druga polna nemira in željna sprememb. Prepušča se, da bližnji vplivajo nanjo, navzlic temu pa ni življenjska spremljevalka, s katero bi šlo vse gladko. Muhasta je, zahtevna in zelo odvisna od trenutnega rapoloženja. Žalujka je obdarjena z neverjetno jasnovidnostjo, marsikateri dogodek napove vnaprej. V ljubezni pogosto trpi.

Breza: ustvarjalka

24. 6.

Nežna je in elegantna. V njeni družbi se vsi dobro počutijo. Ne mara snobizma, zakaj sama nima nikakršnih zahtev. Ni ji do obilne hrane, pri pitju je zmerna, sploh je precej

Oljka: modrost

23. 9.

Oljka ima rada sonce, preudarna je in uravnotežena, ogiba se vsakršnega nasilja. Izredno je pri njen razvit čut za pravičnost in zna se vživljati v usodo drugih, zato razume ljudi. Navzlic temu se ne bi nikdar vmešavala, če je ne bi prosili. Preveč zadržana je in strpna, da bi si privoščila kako vsiljivost. Prav takšna je v ljubezni. Oljka pušča partnerju svobodo, tudi če jo boli. To nima nikakršne povezave s šibkostjo — takšna je in pika. Nikdar ne bo pokazala, da jo muči ljubosumje. Kadar zboli, največkrat zboli zaradi revmatizma. Ponavadi je dobre volje.

Jerebika: tanek občutek

1. 4. — 10. 4. in 4. 10. — 13. 10.

Jerebika je na videz nežna, videz vara. Močna je, zdržljiva in se pokončno postavlja po robu življenjskim viharjem. Na njenem obrazu večkrat vidimo smeh kakor solze, toda njena bridkost, kadar jo doleti, je globoka. Ni ravno sebična, toda zmerom si prizadeva, da bi pri čim več priložnostih prišla vajeti v roke. Rada ima življenje, nemir in zaplete, v ljubezni pa je strastna in ranljiva. Pogosto se ji zdi, da je nezadovoljna, zato menjava partnerje. Največkrat zvezo pretrga sama. Zelo občutljiva je in marsikaj zasluči, le da noče verjeti.

S tem smo predstavili vseh 21 dreves keltskega horoskopa.

namesto »naša mnenja o... prazniku žena«

zaupni kotiček

Dragi svetovalec

Sem v hudi duševni stiski. Moja žena se vse redkeje zanima zame. Ne opazi, če imam kaj novega, ne zanimajo jo pogovori o uspehih otrok v šoli, ni ji mar odločitev za nakup, na primer, novega mikserja, posteljnine in podobno. Včasih ni bilo tako. Pogosteje je bila doma, bila je pozorna, prijazna. Sedaj pa je vse drugače. Bojim se, da me vara

Zaskrbljeni Matevž

Dragi Matevž

Morda si se zapustil, morda vidiš le še dom in gospodinjstvo. Zato ti priporočam, da se posvetiš tudi sam sebi. Pojdi k frizerju, poišči si hobi. Morda si premalo agresiven do žene, opozori jo nase, privabi na plan svoje skrite čare. Nič še ni izgubljenega.

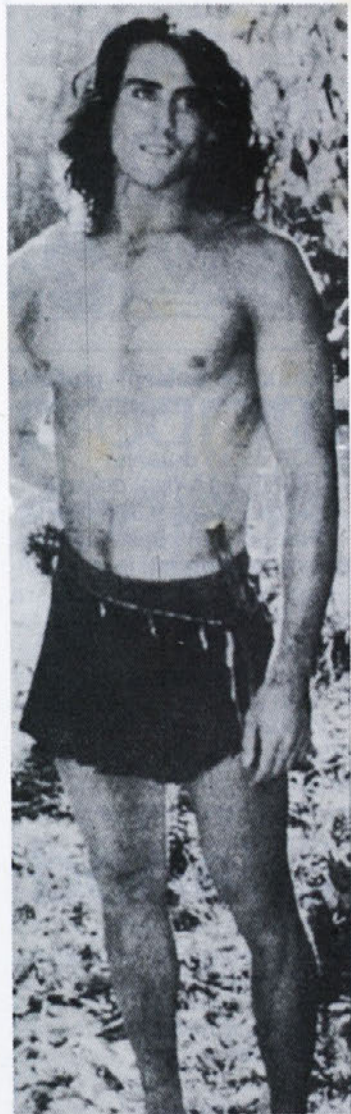
Dragi svetovalec

Pomagaj mi, saj ne vem, kaj naj storim. Imam nezakonskega otroka, s katerim že od rojstva živiva sama. Da bi bolje živela, delam tudi honorarno: likam pri starejših bolnih ženskah, tipkam, čistim, kar pač pride. Poleg tega, da mi šefica v službi nalaga goro dela, se izčrpavam še popoldne, ker mati mojega otroka pač ne plačuje redno alimentacij. Problem pa je v tem, da mi je začela zadnje čase odžirati otroka, za katerega sem toliko let sam skrbel. Vidi ga enkrat mesečno in takrat mi ga popolnoma zmede. Obljubi mi vse, kupuje mu potratne igrače. Zato se otrok oddaljuje od mene, ki zahtevam red in mu želim vcepiti delovno disciplino. Grozi, da se bo preselil kar k »mami«! Kaj bo potem, kaj bo jedel, kdo mu bo pral, kdo bo skrbel zanj, ki mi pomeni vse?

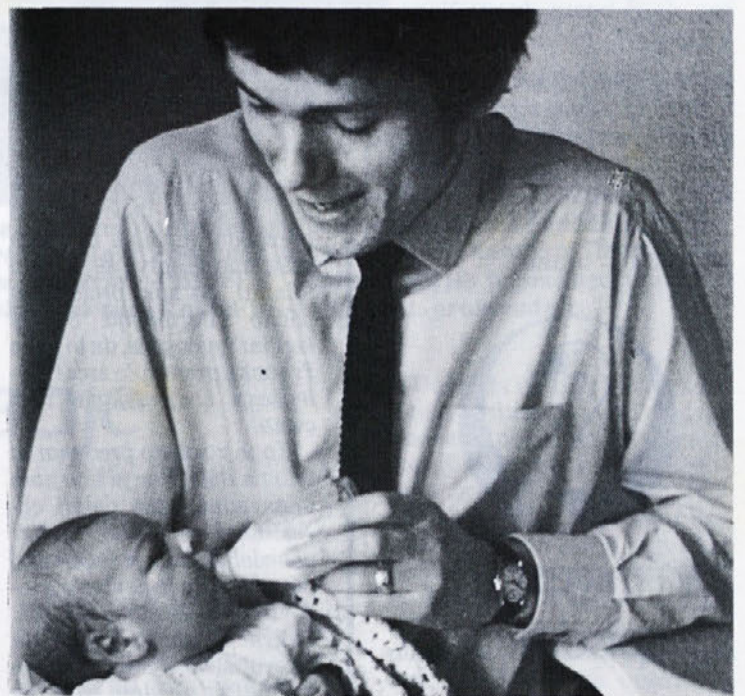
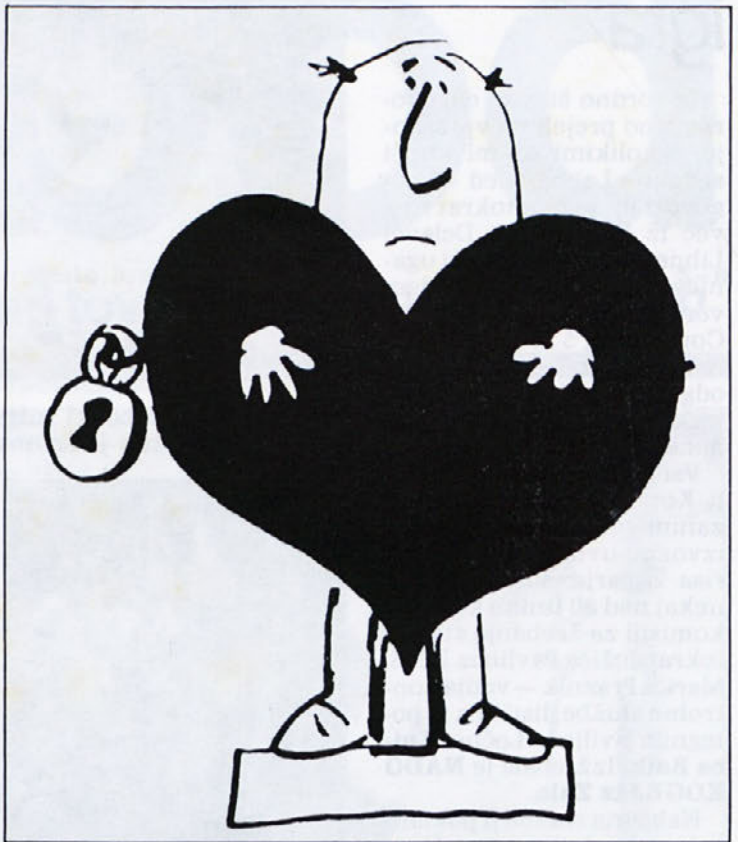
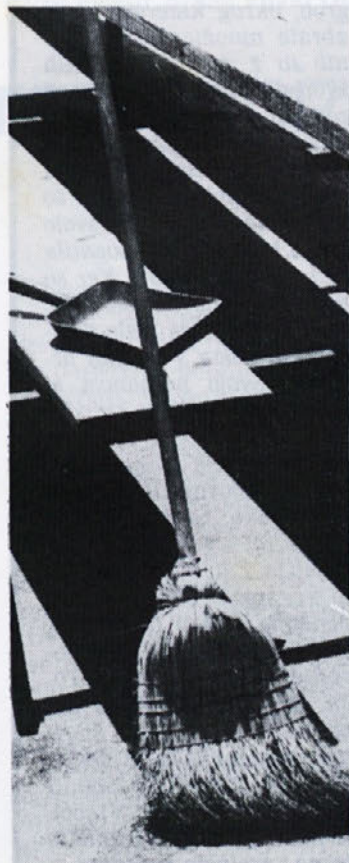
Nesrečni Marko

Dragi nesrečni Marko

Pogovori se z materjo tvojega otroka. Upajva, da bo razumela in, v dobro otroku, nehala begati njegovo občutljivo srce. Ti pa se ne izčrpavaj, saj boš pustil v garanciji vse svoje mlade moči. Misli tudi nase. Privošči si kaj...

Nič mu ne manjka — ta bo še daleč prišel...

kje, kako, po čem...

Tokrat vam pomagamo izbrati darilo za praznik vašega dragega:

- V trgovini na vogalu so dobili lepe predpasnike v živahnih barvah, ki jih lahko dopolnite s kravatami v enakem vzorcu.
- Pod arkadami prodajajo podstavke za brivske aparate. S tem boste prihranile vašemu dragemu veliko ča-

sa, saj podstavek omogoča, da se hkrati brije in lika, kuha, štrika...

• Pri Tračkovih imajo novo knjigo, ki je bo vaš dragi gotovo zelo vesel, saj govori o emancipaciji moških in pri naša navodila, kako se samozavestno postaviti v družbi žena. Besedilo je podkrepjeno z zanimivim in nazornim slikovnim gradivom.

• Ima vaš dragi od čistil razpokane roke? Vesel bo mehke, nežne kreme, ki jo bo priznani zeliščar prodal pri vratarju.

nagradna igra

Rekordno število odgovorov smo prejeli na vprašanje, s kolikimi tujimi kupci sodeluje Labod. Med 47 odgovorov jih je bilo tokrat največ iz DSSS — 16. Delavci Libne, naši najzvestejši uganjevalci, so poslali 12 odgovorov, 7 teh je prišlo iz Commerca, 5 iz Ločne, trije iz Zale, 2 iz Tip-topa, po en odgovor pa iz Delte in od naše upokojenke iz Ljubljane.

Vsi ste pravilno odgovorili. Kot smo lahko prebrali v zanimivem prispevku vodje izvozne uvozne službe, Borisa Žagarja, sodelujemo z nekaj nad 20 tujimi kupci. V komisiji za žrebanje sta bili tokrat Jožica Pavlin iz DSSS, Marica Praznik — vodja kontrolne službe, listič pa je potegnila šivilja iz Ločne, **Anica Rajk**. Izžrebala je **NADO KOGEJ iz Zale**.

Nabavna služba ji poklanja lepo brošo iz uvoza. Upamo, da jo boste, draga Nada, z veseljem nosili!

NOVO VPRAŠANJE

Tokrat pa vas sprašujemo, **od kdaj praznujemo v Labodu 8. marec kot praznik delovne organizacije.**

Žrebanje bo 21. marca.

nagrada — bluza

zanimivost s pripisom

Stoletnica kontaktnih leč

Si predstavljate, da teče letos že sto let od prvih poskusov uporabe kontaktnih leč! Ideja o tej popularni obliki korekture vida se je naenkrat rodila na treh različnih koncih — v Parizu, Zürichu in v Kielu. Toda izum je vendarle za nekaj desetletij utonil v pozabo...

Pripis: Še en dokaz, da ni dovolj le bistra zamisel, ampak je za uspeh novosti potrebna še dovolj razvita tehnologija, ki omogoča razmeroma poceni proizvodnjo ter ustrezen ekonomsko-tržni prijem.

Tudi med malico ni miru za kuharice... če drugega ne, morajo pa prešteti bone... Posnetek je iz novomeškega dela Laboda.

šopek modrosti

Lahko je delo kritizirati, težko pa ga je ovrednotiti.
Vauvenargues

Velika nesreča je, če misliš, da nisi za nič sposoben, še večja nesreča pa je, če misliš, da si sposoben za vse.
B. G. Ymorales

Hvala je toliko vredna kot človek, ki jo izreče.
Cervantes

francki v slovo

Ko smo tisti torek zjutraj zvedeli pretresljivo vest, da te je nesrečna usoda mnogo prezgodaj iztrgala iz naših vrst, smo se sprva še skušali tolažiti, da smo prejeli napačno informacijo. Saj je vendar nemogoče, da bi naša Francka preminila sredi najlepšega življenjskega razcveta!

Ko te v soboto pred tem ni bilo na delo, kar je bilo zate nenavadno, smo dobili obvestilo, da si bolna. Tudi v ponedeljek nam je sodelavka povedala, da je govorila s teboj in da se še slabo počutiš. Takrat še slutili nismo, da bo tvoj šivalni stroj obmiroval tudi v prihodnje, saj so ga tvoje spretno roke v petek zadnjikrat upravljale.

Preskromen je besedni zaklad, da bi zmogla opisati vzdušje v tozdu, ki smo dobili dokončno potrditev tvoje usode. S 39 leti si mnogo prezgodaj legla v prerani grob, okrog katerega se je zbrala množica presenečenih in z žalostjo prežetih svojcev, vseh, ki smo te imeli radi in te spoštovali. V tej množici nas je bilo veliko, s katerimi si delala polnih 16 let. Tvoji delovni uspehi so bili vedno v ospredju, s svojo srčno toplino pa si bogatila vzdušje v kolektivu. Ker so te imele sodelavke zelo rade, so ti večkrat zaupale delegatska mesta v raznih organih. Svojo humanost si izkazovala tudi kot krvodajalka, pa še in še bi lahko naštevati tvoje odlike.

Zato je slovo od tebe, Francka, velika izguba, saj smo izgubili dobro delavko in prijateljico. Žal nam je tudi zato, ker smo še dan pred tvojo nenadno smrtjo načrtovali, da bi napredovala na odgovornejša dela in naloge. Toda prehitela nas je ta nepričakovana in kruta smrt, ki je zaustavila tvoje plemenito srce. Težko bo zapolniti vrzel, ki je nastala za teboj. Hvala ti za vse — ohranili te bomo v trajnem spominu!

Sodelavci iz tozda Tip-top

Koliko je dolarjih plačana ura dela v tekstilni industriji:

ŠVICA 17,15 dolarjev

INDONEZIJA 0,22 dolarja

JUGOSLAVIJA 0,37 dolarja

Od dežel Evropske gospodarske skupnosti je le v Grčiji in na Portugalskem ura dela v tekstilu pod 5 dolarjev. V Grčiji je vredna 4 dolarje, na Portugalskem pa le 2 dolarja.

Podatek: Werner International, povzel pa jih je Tannjug.

 labod

Izhaja tritedensko v nakladi 2760 izvodov

Odgovorna urednica:
Lidija Jež

Grafična priprava:
DIC tozd Grafika

Tisk:
Tiskarna »Novo mesto«